

'Wacht met herkeuren Wajongers' Arbeidsgeschiktheid is niet het enige, je moet ook de arbeid geschikt maken

Van onze verslaggever
Gijs Herderscheë

DEN HAAG Er is weinig steun voor een snelle herkeuring van jonggehandicapten met een Wajonguitkering. Dit bleek maandag bij een hoorzitting in de Tweede Kamer.

Kamerleden hoorden belangengroepen over het plan om de bijstand, de sociale werkplaatsen en de uitkering voor jonggehandicapten, Wajong, samen te voegen en door gemeenten te laten uitvoeren. Over deze Participatiewet is vorig jaar een sociaal akkoord afgesloten. Het kabinet wil nu de komende drie jaar alle 240 duizend Wajongers herkeuren. De FNV wil uitstel tot er uitzicht is op werk voor hen.

De vakbeweging kreeg bijval van de werkgeversorganisatie VNO-NCW. Die benadrukt dat het sociaal akkoord geen afspraken bevat over het tempo van de herkeuringen. Erin staat dat er 125 duizend extra banen voor mensen met een arbeidshandicap moeten komen. Volgens VNO-NCW wordt dat nog een hele klus.

In de Kamer lijkt niet veel animo te bestaan voor een snelle herkeuring van Wajongers. Alleen de VVD houdt onverkort vast aan het begin van de herkeuringen per 1 januari.

D66 en CDA willen dat de gevolgen voor Wajongers worden verzacht.

PAGINA 25

Commentaar: geen garantie op werk

Analyse Wajong

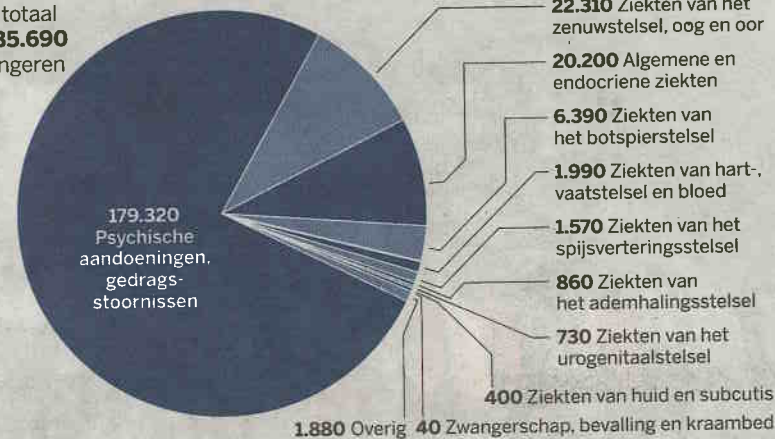
De herkeuring van de Wajongers wordt een enorme klus, ook al is een echte keuring in veel gevallen niet eens nodig.

Een op de zeventig Nederlanders zit in de Wajong, bijvoorbeeld door een hartaandoening, autisme of het downsyndroom. Een groot deel van deze bijna 240 duizend mensen, die al vanaf jonge leeftijd gehandicapt zijn, zal zich als het kabinet zijn zin krijgt, vanaf volgend jaar moeten laten herkeuren. Wie blijkens de keuring 'arbeidsvermogen' heeft, verhuist dan van de Wajong idealiter naar een baan, of anders naar de bijstand. Het kabinet wil zo het aantal Wajongers terugdringen, dat sinds de millenniumwisseling is verdubbeld.

Wat houdt dat precies in, zo'n keuring? Allereerst, zegt UWV-bestuurslid Fred Paling, is voor een groot deel van Wajongers helemaal geen keuring nodig. Bijna 54 duizend Wajongers werken namelijk al en dus is het evident dat ze arbeidsvermogen hebben. Iets minder dan de helft van de 54 duizend doet dat nu bij de sociale werkplaatsen, die de komende jaren gaan verdwijnen, iets meer dan de

Aandoeningen van Wajongers

In totaal
235.690
jongeren

140114© de Volkskrant. Bron: CBS

helft van de groep bij een reguliere werkgever. Ook een andere groep Wajongers, zegt Paling, hoeft geen keuring te ondergaan, omdat het duidelijk is dat ze door de ernst van hun aandoening geen arbeidsvermogen hebben. Het kabinet schat deze groep op 100 duizend.

Dan resten er nog grofweg 90 duizend Wajongers. Zij worden eerst gekeurd door de verzekeringsarts, daarna door de arbeidsdeskundige. De verzekeringsarts brengt in kaart wat de mogelijkheden zijn om werk te verrichten. Daarna kijkt de arbeidsdeskundige welk werk daarbij past en of het gaat leiden tot een substantieel loon. 'Er zijn mensen die wel enig

werk kunnen doen, maar niet genoeg om een reëel loon te verdienen.'

De verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen krijgen te maken met een baaiert aan diagnoses, variërend van blindheid tot schizofrenie en hersenletsel tot posttraumatische stressstoornis. Ongeveer driekwart van de Wajongers heeft een psychische aandoening. De meest voorkomende diagnoses binnen deze groep zijn verstandelijke beperkingen, persoonlijkheidsstoornissen, schizofrenie, depressiviteit en ontwikkelingsstoornissen zoals adhd en autisme.

Volgens Monique Klompé, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Arbeidsdeskundigen, gaat het er

de komende jaren niet alleen om of gehandicapten arbeidsgeschikt zijn, maar ook om de vraag hoe werk het beste geschikt kan worden gemaakt voor gehandicapten.

Veel jonggehandicapten en hun dierbaren huiveren voor de veranderingen in de Wajong. Geertje Sanders (31) heeft enkele maanden geleden van het UWV te horen gekregen dat ze hoogstwaarschijnlijk geen keuring zal hoeven ondergaan. Ze werkt al 12 uur per week bij hulporganisatie VluchtelingenWerk, en dus heeft ze arbeidsvermogen. Sanders liep als 13-jarige blijvend hersenletsel op na geschept te zijn door een te hard rijdende automobilist. Haar vader Aleid maakt zich zorgen. Zijn dochter krijgt nu 1.130 euro in de maand, waar straks slechts 205 euro netto - haar loon bij VluchtelingenWerk - van overblijft als ze uit de Wajong moet. Voor de uren dat ze niet werkt zal ze geen bijstandsuitkering krijgen, omdat ze eigen vermogen heeft, namelijk het smartegeld dat ze kreeg van de verzekeraar. Daarmee moet ze eigenlijk de rest van haar leven doen.

Het wrange, zegt haar vader, is dat zijn dochter nu beter af zou zijn geweest als ze na haar ongeluk nooit was gaan werken. 'Dan had ze nu gewoon in de Wajong kunnen blijven. Maar ze wilde zo graag werken. Eerst als ze vrijwilliger bij VluchtelingenWerk, maar dat deed ze zo goed dat ze een betaalde baan kreeg. Nu wordt ze daar in zekere zin voor gestraft.'

Jonathan Witterman